Стаття надійшла до редакції / Received 01.09.2026
Прийнята до друку / Accepted 17.09.2026
Опубліковано / Published 28.09.2026

DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2026.09(209).18

Оніпченко М.С.
аспірант кафедри менеджменту та економіки спорту
Національний університет фізичного виховання і спорту України
вул. Фізкультури 1, Київ, 03150, Україна
https://orcid.org/0009-0003-8215-5283
Вареник О. М.
кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри менеджменту та економіки спорту
Національний університет фізичного виховання і спорту України
вул. Фізкультури 1, Київ, 03150, Україна
https://orcid.org/0000-0002-5246-8065

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДИТЯЧО-ЮНАЦЬКОГО СПОРТУ В УКРАЇНІ (РЕЗУЛЬТАТИ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ)

Сучасне функціонування суб'єктів дитячо-юнацького спорту в Україні відбувається в умовах значних організаційних, фінансових та інституційних викликів, що посилюються нестабільністю фінансування, обмеженістю ресурсів та нерівномірністю управлінських практик. Попри стратегічну роль дитячо-юнацького спорту у формуванні спортивного резерву та розвитку людського потенціалу, комплексні емпіричні дослідження стану дитячо-юнацьких спортивних організацій (ДЮСО) залишаються обмеженими. Метою дослідження є виявлення ключових проблем, потреб і перспектив розвитку суб'єктів дитячо-юнацького спорту в Україні на основі експертного опитування представників галузі.

Дослідження базується на результатах онлайн-анкетування 117 респондентів, серед яких тренери, керівники дитячо-юнацьких спортивних шкіл, адміністратори спортивних федерацій, викладачі закладів вищої освіти, спортсмени та інші фахівці, дотичні до сфери дитячо-юнацького спорту. Респондентів класифіковано за віком, статтю, стажем професійної діяльності, посадою та сферою зайнятості.

Результати дослідження свідчать про складний і неоднорідний стан галузі. Більшість опитаних фахівців відзначають недостатній рівень фінансування, низьку мотивацію тренерських кадрів і батьків, відсутність системної модернізації та потребу в оновленні управлінських підходів. Дослідження формує наукове підґрунтя для розроблення практико-орієнтованих рекомендацій у сфері розвитку дитячо-юнацького спорту в Україні.

***Ключові слова:** дитячо-юнацький спорт; спортивні організації; управління спортом; фінансування спорту; експертне опитування; сталий розвиток.*

***Onipchenko M.S., Varenyk O.M. The current state and development prospects of youth sports in Ukraine (finding of a sociological survey).** The current functioning of youth and children's sports organizations in Ukraine takes place under significant organizational, financial, and institutional challenges, intensified by unstable funding, limited resources, and uneven management practices. Despite the strategic importance of youth sports for the formation of a sports reserve and the development of human capital, comprehensive empirical studies assessing the condition of youth sports organizations remain limited. The purpose of this study is to identify key problems, needs, and development prospects of youth sports organizations in Ukraine based on an expert survey of representatives of the sports sector.*

The study is based on the results of an online survey involving 117 respondents, including coaches, managers of youth sports schools, administrators of sports federations, university lecturers, athletes, and other professionals related to youth sports. Respondents were classified according to age, gender, length of professional experience, position, and field of activity. The questionnaire consisted of both open-ended and closed-ended questions and covered key aspects of the functioning of youth sports organizations, including financial support, personnel policy, motivation of children and parents, quality of sports reserve training, perception of reforms, and the role of public and private sectors in sports development.

The findings indicate a complex and heterogeneous state of the sector. Most respondents emphasize insufficient funding, low motivation of coaching staff and parents, lack of systematic modernization, and the need to update management approaches. Significant differences in responses were identified depending on respondents' age, professional experience, and position: younger specialists tend to support innovative changes, whereas managers focus primarily on legal and financial constraints.

The results highlight the necessity of modernizing the management system of youth sports, strengthening cross-sector partnerships, increasing financial sustainability, and creating conditions for the professional development of coaches, as well as for effective motivation models for children and their parents. The study provides a scientific basis for developing practical and policy-oriented recommendations aimed at improving youth sports development in Ukraine.

***Keywords:** youth sports; sports organizations; sports management; sports financing; expert survey; sustainable development.*

Постановка проблеми. Сучасний розвиток дитячо-юнацького спорту є одним із ключових чинників формування спортивного резерву держави, зміцнення здоров'я дітей та молоді, популяризації фізичної культури й забезпечення сталого розвитку спортивної галузі. Водночас функціонування суб'єктів дитячо-юнацького спорту в Україні відбувається в умовах суттєвих соціально-економічних, демографічних та організаційних викликів, які посилилися внаслідок тривалих кризових процесів, пандемії COVID-19 та повномасштабної війни. Наслідком цих процесів стали скорочення фінансових ресурсів, руйнування спортивної інфраструктури, кадрові втрати, зниження мотивації дітей до занять спортом і нерівномірність розвитку спортивних організацій у різних регіонах країни. [3]

Особливої актуальності набуває питання підвищення ефективності функціонування суб'єктів дитячо-юнацького спорту, до яких належать дитячо-юнацькі спортивні школи, спеціалізовані школи олімпійського резерву, спортивні клуби, федерації та інші організації, що забезпечують підготовку спортивного резерву. Незважаючи на реалізацію державних стратегій розвитку фізичної культури і спорту, низка організаційних, фінансових та управлінських проблем залишається невирішеною, що потребує пошуку сучасних механізмів удосконалення системи.[4]

У зв'язку з цим особливого значення набуває отримання емпіричних даних безпосередньо від фахівців, які працюють у сфері дитячо-юнацького спорту та володіють практичним досвідом функціонування спортивних організацій. Аналіз їхніх оцінок дозволяє не лише визначити найбільш актуальні проблеми галузі, а й окреслити перспективні напрями її подальшого розвитку та вдосконалення організаційних умов діяльності суб'єктів дитячо-юнацького спорту. На відміну від більшості досліджень, що зосереджуються переважно на діяльності дитячо-юнацьких спортивних шкіл, дана робота розглядає систему дитячо-юнацького спорту комплексно, через аналіз функціонування різних суб'єктів дитячо-юнацьких спортивних організацій та взаємодії між ними.

Аналіз літературних джерел. Сучасні дослідження у сфері управління спортом дедалі частіше акцентують увагу на ролі організаційних, фінансових та інституційних чинників у розвитку спортивних організацій різних рівнів. У науковій літературі широко представлено аналіз моделей публічного управління та економічної ефективності у професійному спорті й ігрових видах спорту. Зокрема, В. Г. Коннович (2024) обґрунтовує доцільність застосування економічної моделі ринкового типу в системі публічного управління спортивними організаціями, підкреслюючи значення ефективного розподілу ресурсів та управлінських рішень. В. І. Маршалюк (2024) зосереджує увагу на системних проблемах розвитку професійного спорту, зокрема на недосконалості управлінських механізмів та обмеженості фінансових інструментів.[2; 3]

Проблеми фінансового забезпечення фізичної культури і спорту також активно досліджуються у працях українських учених. Так, В. В. Приходько (2024) констатує значну диференціацію фінансування спортивної галузі в регіонах України та вказує на залежність розвитку спортивних організацій від бюджетних ресурсів і локальної економічної спроможності. Водночас у міжнародних дослідженнях увага зосереджується на організаційній спроможності спортивних клубів, сталості їхнього розвитку та ролі людського капіталу. Зокрема, C. Post (2023) доводить, що успішність спортивних організацій визначається поєднанням управлінських, кадрових і фінансових ресурсів, а не лише спортивними результатами. G. S. Prakasha та S. Joseph (2025) аналізують очікування та виклики молодих спортсменів у освітніх інституціях, підкреслюючи значення мотиваційних і соціальних чинників у формуванні спортивного середовища.[5; 19; 20]

Разом із тим, попри наявність значного масиву наукових праць, більшість досліджень зосереджені на професійному спорті, окремих видах спортивної діяльності або фінансово-економічних аспектах функціонування спортивних організацій. Недостатньо вивченим залишається комплексний стан суб'єктів дитячо-юнацького спорту (дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих шкіл олімпійського резерву, спортивних клубів і федерацій), особливо з урахуванням думки практиків, які безпосередньо залучені до їхньої діяльності.[5]

Дитячо-юнацький спорт в Україні відіграє ключову роль у формуванні спортивного резерву, збереженні здоров'я молоді та забезпеченні сталого розвитку спортивної галузі. В умовах воєнних і соціально-економічних трансформацій діяльність дитячо-юнацьких спортивних організацій (ДЮСО) зазнає значних викликів, зокрема фінансових, кадрових, управлінських та інституційних. До ДЮСО належать дитячо-юнацькі спортивні школи, спеціалізовані школи олімпійського резерву, спортивні клуби, секції та інші організаційні форми, що забезпечують залучення дітей і молоді до систематичних занять спортом та підготовку спортивного резерву. Нестабільність фінансування, застарілі управлінські практики, зниження мотивації тренерів і батьків, а також обмежена взаємодія з приватним сектором та громадськими ініціативами ускладнюють розвиток зазначених організацій.[6; 8]

У зв'язку з цим актуалізується потреба в дослідженні реального стану функціонування ДЮСО на основі експертної оцінки фахівців різних рівнів. На відміну від попередніх досліджень, у цій роботі акцент зроблено не лише на аналізі нормативно-правових та фінансових аспектів діяльності ДЮСО, а й на узагальненні практичного досвіду тренерів, керівників спортивних шкіл, представників федерацій, викладачів закладів вищої освіти та інших учасників спортивного середовища.

Метою статті є визначення актуальних проблем, потреб і перспектив розвитку суб'єктів дитячо-юнацького спорту в Україні на основі експертного опитування представників галузі.

Для досягнення поставленої мети у роботі сформульовано такі дослідницькі питання:

1) які основні організаційні та фінансові проблеми функціонування суб'єктів дитячо-юнацького спорту визначають фахівці галузі;
2) як оцінюється ефективність чинних управлінських підходів у системі дитячо-юнацького спорту;
3) які напрями розвитку та механізми модернізації суб'єктів дитячо-юнацького спорту вважаються найбільш перспективними.

Попередній аналіз результатів дослідження свідчить про системний характер проблем у сфері дитячо-юнацького спорту та необхідність комплексних управлінських рішень, спрямованих на підвищення фінансової стійкості, розвиток кадрового потенціалу та посилення міжсекторної взаємодії.

Матеріали і методи. Дослідження ґрунтується на застосуванні кількісних та якісних методів аналізу анкетних даних, що дозволило комплексно оцінити сучасний стан функціонування суб'єктів дитячо-юнацького спорту в Україні. Емпіричну базу дослідження становили результати експертного онлайн-опитування, у якому взяли участь 117 фахівців спортивної галузі різних рівнів професійної та управлінської відповідальності.

Усі респонденти були залучені до системи дитячо-юнацького спорту та мали практичний або управлінський досвід у діяльності дитячо-юнацьких спортивних організацій. Залежно від функціональної ролі та рівня участі в управлінні галуззю, респонденти були умовно поділені на три професійні групи: представників вищої управлінської ланки (керівники дитячо-юнацьких спортивних організацій, директори спортивних шкіл, керівники структурних підрозділів федерацій, фахівці з багаторічним стажем роботи), середньої управлінської ланки (завідувачі відділень, викладачі закладів вищої освіти фізкультурного профілю, менеджери спортивних програм, адміністратори ДЮСШ, представники місцевих органів управління спортом), а також професійно-практичної ланки (тренери, інструктори, спортсмени, вихованці системи дитячо-юнацького спорту, молоді спеціалісти та практиканти).

Для кожного респондента фіксувалися соціально-демографічні та професійні характеристики, зокрема вік (18–25, 26–45, 46 років та старіше), стать, професійна група, стаж роботи (0–10, 11–25, понад 25 років), тип спортивної організації, з якою пов'язаний досвід респондента, а також рівень залучення до управління системою дитячо-юнацького спорту.

Таблиця 1

Розподіл респондентів по ключовим характеристикам

Стать	Вік	Стаж	Рівень посади
Жінки(31,0%)	До 25 років (28%)	До 10 років (37,1%)	«А» (2,6%)
Чоловіки(67,2%)	До 45 років (36%)	До 25 років (17,2%)	«Б» (8,6%)
	Понад 45 років (24%)	До 50 років (11,2%)	«В» (88,8%)

Інструментом збору даних слугувала авторська анкета, яка включала 13 закритих запитань, спрямованих на кількісну оцінку ключових проблем і тенденцій розвитку дитячо-юнацького спорту, а також відкриті запитання, що дозволили отримати розгорнуті якісні коментарі та індивідуальні експертні судження. Тематичні блоки анкети охоплювали оцінку якості функціонування дитячо-юнацького спорту в Україні за останні п'ять років, аналіз фінансового забезпечення суб'єктів ДЮСО, мотивацію дітей та вплив сім'ї на залучення до спорту, чинники утримання дітей у спортивній системі, якість підготовки спортивного резерву, готовність батьків інвестувати у спортивну підготовку дітей, а також питання співвідношення державного і приватного фінансування, відповідальності за спонсорство, фандрейзинг і партнерство.

Обробка результатів закритих запитань здійснювалася з використанням методів описової статистики. Відкриті відповіді були проаналізовані шляхом якісного контент-аналізу з виокремленням повторюваних тематичних блоків, домінантних проблем та рекомендацій, що дозволило сформувати узагальнене бачення експертних оцінок щодо перспектив розвитку дитячо-юнацького спорту в Україні.

Виклади основного матеріалу. У межах дослідження було опитано 117 фахівців, які представляють різні рівні управління та практичної діяльності у сфері дитячо-юнацького спорту. Отримані емпіричні дані дали змогу не лише охарактеризувати сучасний стан функціонування системи дитячо-юнацького спорту, а й зафіксувати домінуючі, альтернативні та маргінальні позиції експертів щодо ключових організаційних, фінансових і мотиваційних аспектів її розвитку.

Більшість респондентів (52,6%) оцінили загальний рівень розвитку дитячо-юнацького спорту в Україні як низький, що свідчить про домінування критичної оцінки сучасного стану галузі. Водночас 34,5% опитаних визначили рівень розвитку як достатній, тоді як лише 12,9% — як середній, що дозволяє говорити про обмежену підтримку поміркованих оцінок. Найбільш критичні позиції характерні для фахівців із більшим професійним стажем та представників практичної ланки, безпосередньо залучених до тренувального процесу.

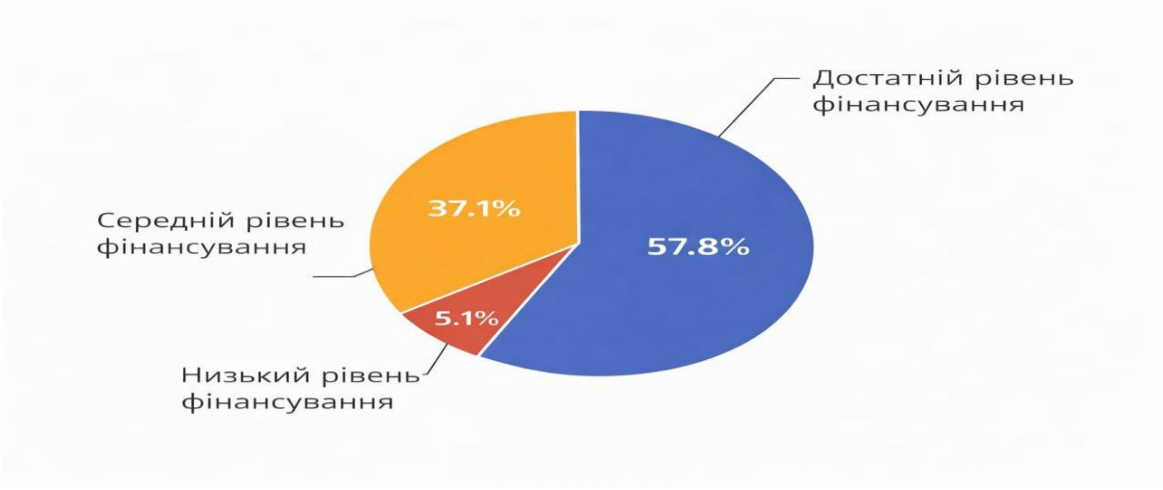

Рисунок 1 - Оцінка респондентами рівня державного фінансування дитячо-юнацького спорту.

Оцінка рівня державного фінансування дитячо-юнацького спорту демонструє ще більш однозначну тенденцію: переважна більшість респондентів (58,1%) вважає його низьким, 36,8% оцінюють фінансування як середнє, і лише незначна частка опитаних (5,1%) визначає його як достатнє. Таким чином, низький рівень фінансового забезпечення є домінуючою позицією в експертному середовищі (рис. 1).

Водночас оцінка професійного рівня підготовки тренерських кадрів має інший характер. Більшість респондентів (67,2%) визначили його як достатній або високий, що свідчить про наявність сформованого кадрового потенціалу в системі дитячо-юнацького спорту. Позиції щодо низького рівня підготовки мають маргінальний характер, що підкреслює контраст між кадровими можливостями та обмеженими умовами їх реалізації.

Рівень мотивації дітей до регулярних занять спортом більшість респондентів оцінила як середній або низький (82,8%), що дозволяє зафіксувати мотиваційний чинник як одну з найбільш проблемних зон функціонування системи. Підтримка оцінки мотивації як достатньої є меншістю серед опитаних.

Аналіз каналів залучення дітей до занять спортом засвідчив відсутність домінуючого комунікаційного інструменту: цифрові ресурси, освітні заклади та рекламні засоби використовуються з приблизно однаковою інтенсивністю. Це вказує на фрагментований характер комунікаційної політики у сфері дитячо-юнацького спорту.

Щодо фінансової участі батьків, домінуючою є позиція часткової участі у фінансуванні спортивної підготовки дітей (74,4%). Повну готовність до фінансування декларують 23,1% респондентів, тоді як категоричне заперечення цієї практики має маргінальний характер (2,6%). У контексті моделей фінансування та управління більшість експертів підтримує партнерські та солідарні підходи за участю кількох зацікавлених сторін, а також збалансований розподіл фінансування між місцевим та національним рівнями (рис. 2

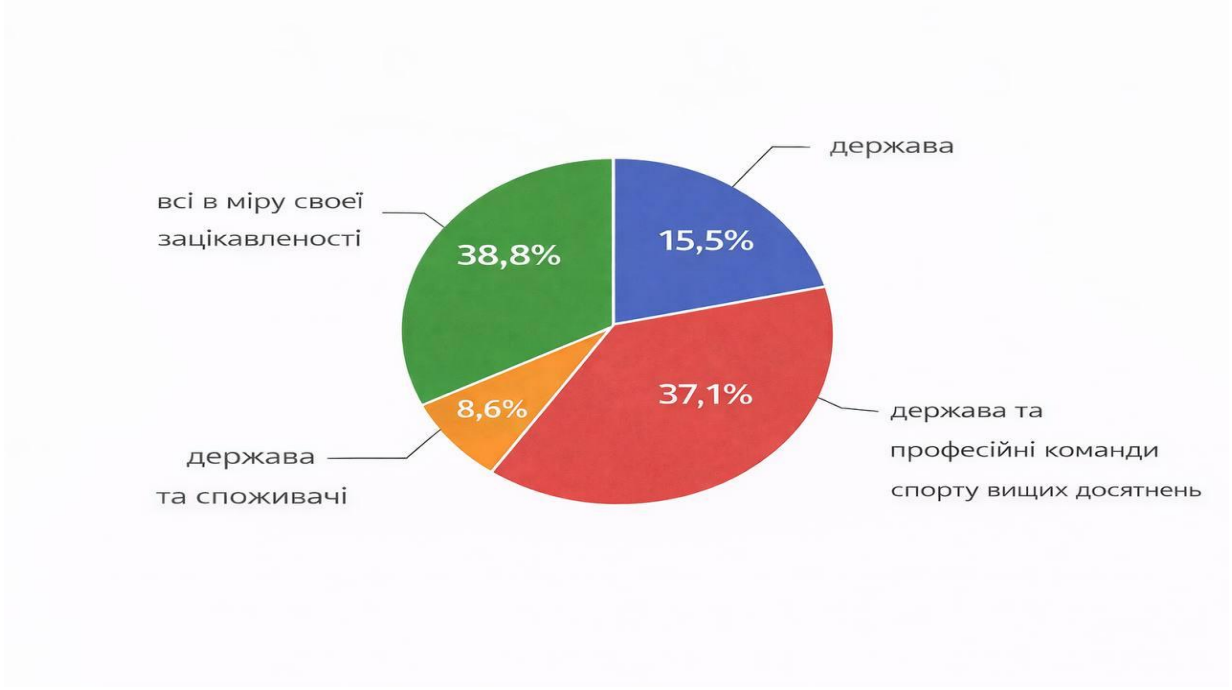

Рисунок 2 - Модель фінансового забезпечення дитячо-юнацького спорту.

Отримані результати дозволяють чітко виокремити сфери з високим рівнем експертного консенсусу, а також напрями, щодо яких спостерігається розподіл або поляризація думок.

Дискусія/обговорення. Отримані результати свідчать про наявність суперечливих тенденцій у розвитку

дитячо-юнацького спорту. Поєднання домінуючих критичних оцінок фінансового забезпечення з високою оцінкою професійного рівня тренерських кадрів вказує на існування значного кадрового потенціалу, який не реалізується повною мірою в межах чинних організаційних і ресурсних умов.

Зафіксована нестабільність мотивації дітей і батьків до занять спортом узгоджується з результатами сучасних досліджень, у яких підкреслюється зростаючий вплив соціально-економічних та інформаційних чинників на формування спортивної активності молоді. У низці наукових праць також відзначається зниження ролі традиційних соціальних моделей та посилення значення медійного середовища у формуванні мотиваційних установок щодо занять спортом. [3;11;13]

Висока підтримка партнерських і солідарних моделей фінансування відповідає сучасним підходам до управління соціально значущими сферами, які розглядаються як багатосуб'єктні системи взаємодії. Отримані результати підтверджують тенденцію до поступового відходу від монопольної ролі держави у фінансовому забезпеченні дитячо-юнацького спорту за збереження її координаційної та регуляторної функцій.

Таким чином, результати дослідження не лише відображають емпірично зафіксований стан досліджуваної сфери, а й узгоджуються з висновками попередніх наукових досліджень, що підтверджує їх аналітичну обґрунтованість і наукову значущість.[5; 10; 19]

Порівняння отриманих результатів із даними попередніх досліджень дозволяє констатувати їхню концептуальну узгодженість з наявними науковими підходами. Зокрема, висновки щодо визначальної ролі фінансово-організаційних чинників у розвитку спортивних організацій корелюють з результатами досліджень В. Г. Конновича (2024) та В. І. Маршалюка (2024), які наголошують на обмежувальному впливі недосконалих управлінських механізмів і ресурсних дисбалансів у сфері спорту.[2; 3]

Отримані у дослідженні дані щодо нестійкої мотивації дітей і батьків до занять спортом узгоджуються з висновками C. Post (2023) та G. S. Prakasha і S. Joseph (2025), у працях яких підкреслюється зростання ролі соціально-економічних та інформаційних чинників у формуванні спортивної активності молоді. Водночас результати експертного опитування розширюють зазначені підходи за рахунок фіксації позицій практиків, безпосередньо залучених до функціонування системи дитячо-юнацького спорту в Україні.[19; 20]

Таким чином, результати дослідження не лише підтверджують окремі положення сучасних наукових робіт, а й доповнюють їх емпіричними даними, отриманими в специфічному національному контексті.

Висновки. Проведене дослідження дозволило досягти поставленої мети, яка полягала у виявленні та узагальненні позицій фахівців щодо організаційних умов функціонування дитячо-юнацького спорту в сучасних соціально-економічних умовах. На основі експертних оцінок встановлено, що система характеризується наявністю внутрішніх дисбалансів між кадровим потенціалом, фінансовим забезпеченням та мотиваційними чинниками розвитку.

Отримані результати підтвердили, що фінансово-організаційні умови сприймаються фахівцями як обмежувальні щодо реалізації наявних професійних можливостей тренерських кадрів. Водночас кадровий компонент системи оцінюється як відносно стабільний, що свідчить про потенціал розвитку за умови зміни зовнішніх організаційних умов.

Дослідження також показало, що мотиваційні аспекти залучення дітей і їхніх батьків до регулярних занять спортом залишаються неоднорідними та нестійкими, що відображає вплив ширших соціальних та інформаційних процесів. У цьому контексті експертні оцінки дозволяють розглядати мотиваційний чинник як одну з ключових складових функціонування системи дитячо-юнацького спорту.

Таким чином, отримані висновки узгоджуються з метою та завданнями дослідження і поглиблюють наукове розуміння особливостей функціонування дитячо-юнацького спорту в умовах трансформації організаційних і фінансових механізмів. Результати дослідження мають аналітичну значущість для подальших наукових розвідок у сфері управління та розвитку дитячо-юнацького спорту.

Обмеження дослідження. Дослідження має низку обмежень, пов'язаних із використанням експертного опитування як основного методу збору емпіричних даних. Отримані результати відображають позиції фахівців сфери дитячо-юнацького спорту та не включають безпосередні оцінки дітей і їхніх батьків, що обмежує можливості комплексного аналізу мотиваційних чинників.

Крім того, дослідження має поперечний характер і не дозволяє простежити динаміку змін у довгостроковій перспективі. Зазначені обмеження можуть впливати на узагальнення результатів, однак водночас окреслюють перспективи подальших досліджень, зокрема шляхом залучення ширших вибірок, використання змішаних методів та проведення лонгітюдних досліджень.

Перспективи подальших досліджень. Перспективним напрямом подальших наукових досліджень є залучення до аналізу позицій батьків дітей, які займаються або потенційно можуть займатися дитячо-юнацьким спортом. Проведення окремого опитування батьків дозволить розширити емпіричну базу дослідження та доповнити експертні оцінки суб'єктивним баченням мотиваційних, фінансових і організаційних чинників з боку безпосередніх учасників спортивного процесу.

Поєднання результатів експертного опитування фахівців із даними, отриманими від батьків, створить передумови для комплекснішого аналізу механізмів залучення та утримання дітей у системі дитячо-юнацького спорту, а також дозволить глибше дослідити взаємозв'язок між організаційними умовами функціонування спортивних організацій і соціальними очікуваннями сімей.

Література

1. Концепція Національної доктрини розвитку фізичної культури і спорту: Указ Президента України від 28 вересня 2004 р. № 1148/2004 [Електронний ресурс]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1148/2004.

2. Коннович В. Г. Аналіз ефективності публічного управління в ігрових видах спорту на основі економічної моделі ринкового типу / В. Г. Коннович. *Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія «Державне управління»*. Харків, 2024. Вип. 2(21). С. 24–25. DOI: 10.52363/2414-5866-2024-2-24.

3. Маршалюк В. І. Сучасні проблеми публічного управління розвитком професійного спорту / В. І. Маршалюк. *Наукові перспективи*. 2024. № 4(46). С. 284–295. DOI: 10.52058/2708-7530-2024-4(46)-284-295.

4. Положення про дитячо-юнацьку спортивну школу: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 листопада 2008 р. № 993 [Електронний ресурс]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993-2008-%D0%BF.

5. Приходько В. В. Стан фінансування фізичної культури і спорту в регіонах України / В. В. Приходько. *Актуальні проблеми фізичного виховання, спорту, фізичної реабілітації та туризму у сучасних умовах життя*: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (18–19 квітня 2024 р.). Львів; Торунь: Liha-Pres, 2024. С. 365–366. DOI: https://doi.org/10.36059/978-966-397-383-8-97.

6. Про систему організаційної та спортивної роботи дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних та позашкільних навчальних закладів: наказ Міністерства освіти і науки України від 21 липня 2003 р. № 486 [Електронний ресурс]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0704-03.

7. Про фізичну культуру і спорт: Закон України від 24 грудня 1993 р. № 3809-XII [Електронний ресурс]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3809-12.

8. Стратегія розвитку фізичної культури та спорту на період до 2028 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 4 листопада 2020 р. № 1089 [Електронний ресурс]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-2020-%D0%BF.

9. Типові штатні нормативи дитячо-юнацьких спортивних шкіл: наказ Міністерства молоді та спорту України від 30 липня 2013 р. № 37 [Електронний ресурс]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1311-13.

10. Bradbury J. C. The impact of professional sports franchises and venues on local economies: A comprehensive survey / J. C. Bradbury, D. Coates, B. R. Humphreys. *Journal of Economic Surveys*. 2023. Vol. 37, no. 4. P. 1389–1437. DOI: 10.1111/joes.12533

11. Bertsatos G. Estimating the fundamental value of sports clubs and stadia: Application to Panathinaikos FC and Leoforos / G. Bertsatos, G. Sapountzoglou. *Review of Economic Analysis*. 2025. Vol. 17. P. 193–227. DOI: https://doi.org/10.15353/rea.v17i2.5629

12. Brovina F. Economic impact of sports sponsorship models on the development of the sports industry: Albanian experience / F. Brovina, D. Sallaku. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series Economics*. 2025. Vol. 12, no. 1. P. 148–158. DOI: 10.52566/msu-econ1.2025.148.

13. Chadwick S. Soft power sports sponsorship: a social network analysis of a new sponsorship form / S. Chadwick, P. Widdop, N. Burton. *Journal of Political Marketing*. 2022. Vol. 21, no. 2. P. 196–217. DOI: https://doi.org/10.1080/15377857.2020.1723781

14. Ciardullo S. Impact of COVID-19 pandemic on health behaviours of adolescents living in Italy: Data from 2021/2022 HBSC Survey / S. Ciardullo, D. Pierannunzio, P. Dalmasso, A. Vieno, P. Nardone. *Healthcare*. 2025. Vol. 13, no. 16. Article 2035. DOI: https://doi.org/10.3390/healthcare13162035

15. Francini A. Sport and legal regulation of impact investing: an opportunity for sports facilities / A. Francini. Federalismi.it. 2025. No. 20. P. 1–30.

16. Guan J. Government support, community recreation facilities, and physical activity in China: A cross-sectional socioeconomic analysis / J. Guan, P. Downward. *International Journal of Sports Physiology and Performance*. 2025. Vol. 22, no. 1. P. 123–131. DOI: https://doi.org/10.1123/jpah.2024-0148

17. Philippou C. Financial impact of corporate social responsibility in sport: Towards a research agenda / C. Philippou. *Research Handbook on Corporate Social Responsibility in Sport*. 2025. P. 92–107.DOI: https://doi.org/10.4337/9781803926476.00013

18. Pires D. C. Economic and financial analysis of live bait production of curimba: a case study / D. C. Pires, G. A. Bezerra, E. G. G. de Souza, R. M. M. G. Acunha, C. M. de Campos. *Ciencia Animal Brasileira*. 2025. Vol. 26. Article 80319P. DOI: https://doi.org/10.1590/1809-6891v26e-80319E

19. Post C. Approaching predictors of success for sports clubs by applying the organizational capacity framework / C. Post. *German Journal of Exercise and Sport Research*. 2023. Vol. 53, no. 3. P. 315–324. DOI: https://doi.org/10.1007/s12662-022-00865-4

20. Prakasha G. S. Challenges and expectations of emerging student-athletes among Catholic institutions: a qualitative study / G. S. Prakasha, S. Joseph. *International Studies in Catholic Education*. 2025. Vol. 21. P. 87–89. DOI: https://doi.org/10.1080/19422539.2025.2468457

21. Puga-González E. The effect of the crisis on the economic federative situation and evolution of sports results in Spain / E. Puga-González, E. España-Estévez, G. Torres-Lugue, D. Cabello-Manrique. *Journal of Human Sport and Exercise*. 2022. Vol. 17. P. 378–388. DOI: https://doi.org/10.14198/jhse.2022.172.13.

22. Schönbrenner J. Sport sponsorship as a booster for customer engagement: the role of activation, authenticity and attitude / J. Schönbrenner, H. Woratschka. *International Journal of Sports Marketing and Sponsorship*. 2023. Vol. 24, no. 2. P. 259–277. DOI: https://doi.org/10.1108/IJSMS-05-2022-0098.

23. Solberg H. A. European club capitalism and FIFA redistribution models: an analysis / H. A. Solberg, R. Hammervold. *International Journal of Sport Policy and Politics*. 2021. Vol. 13, no. 4. P. 577–593. DOI: https://doi.org/10.1080/17430437.2018.1424136

24. Svinson K. "If you build it, they will buy it": Exploring consumer insights of professional women's football merchandising strategies / K. Svinson, B. Clarkson, K. Parry, J. Richards. *Sport Management Review*. 2025. Vol. 28, no. 3. P. 575–599. DOI: https://doi.org/10.1080/14413523.2025.2490338

25. Vandenbrouene J. Does time series momentum also exist outside traditional financial markets? Near-laboratory evidence from sports betting / J. Vandenbrouene, M. De Ceuster, J. Annaert. *Journal of Behavioral and Experimental Economics*. 2023. Vol. 104. Article 102014. DOI: https://doi.org/10.1016/j.socec.2023.102014

26. Wang Z. Research on the intelligent management model of sports clubs in the information age / Z. Wang, Y. Gao. *Applied Mathematics and Nonlinear Sciences*. 2024. Vol. 9, no. 1. Article 14340D. DOI: https://doi.org/10.2478/amns-2024-3195

27. Zhu J. How are sports management, renewable energy, and green finance related? A survey evidence / J. Zhu, Z. Liang, C. Zhang, X. Wei. *Renewable Energy*. 2023. Vol. 206. P. 39–46. DOI: https://doi.org/10.1016/j.renene.2023.02.040

Reference

1. President of Ukraine. (2004). *Concept of the National Doctrine for the Development of Physical Culture and Sport* (Decree No. 1148/2004, September 28). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1148/2004 [in Ukrainian]

2. Konnovych, V. H. (2024). Analysis of the effectiveness of public administration in sports games based on a market-type economic model. *Bulletin of the National University of Civil Defence of Ukraine. Series: Public Administration*, 2(21), 24–25. DOI: https://doi.org/10.52363/2414-5866-2024-2-24 [in Ukrainian]

3. Marshaljuk, V. I. (2024). Modern problems of public administration in the development of professional sport. *Scientific Perspectives*, 4(46), 284–295. DOI: https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-4(46)-284-295 [in Ukrainian]

4. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2008). *Regulations on children and youth sports schools* (Resolution No. 993, November 5). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993-2008-%D0%BF [in Ukrainian]

5. Prykhodko, V. V. (2024). The state of financing physical culture and sport in the regions of Ukraine. In *Current issues of physical education, sport, physical rehabilitation and tourism under modern living conditions: Proceedings of the VI International scientific and practical conference* (pp. 365–366). Liha-Pres. DOI: https://doi.org/10.36059/978-966-397-383-8-97 [in Ukrainian]

6. Ministry of Education and Science of Ukraine. (2003). *On the system of organizational and sports activities of preschool, general secondary, vocational and extracurricular educational institutions* (Order No. 486, July 21). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0704-03 [in Ukrainian]

7. Verkhovna Rada of Ukraine. (1993). *Law of Ukraine "On physical culture and sport"* (No. 3809-XII, December 24). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3809-12 [in Ukrainian]

8. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2020). *Strategy for the development of physical culture and sport until 2028* (Resolution No. 1089, November 4). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-2020-%D0%BF [in Ukrainian]

9. Ministry of Youth and Sports of Ukraine. (2013). *Standard staffing regulations for children and youth sports schools* (Order No. 37, July 30). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1311-13 [in Ukrainian]

10. Bradbury, J. C., Coates, D., & Humphreys, B. R. (2023). The impact of professional sports franchises and venues on local economies: A comprehensive survey. *Journal of Economic Surveys*, 37(4), 1389–1437. DOI: https://doi.org/10.1111/joes.12533

11. Bertsatos, G., & Sapountzoglou, G. (2025). Estimating the fundamental value of sports clubs and stadia: Application to Panathinaikos FC and Leoforos. *Review of Economic Analysis*, 17, 193–227. DOI: https://doi.org/10.15353/rea.v17i2.5629

12. Brovina, F., & Sallaku, D. (2025). Economic impact of sports sponsorship models on the development of the sports industry: Albanian experience. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series Economics*, 12(1), 148–158. DOI:https://doi.org/10.52566/msu-econ1.2025.148

13. Chadwick, S., Widdop, P., & Burton, N. (2022). Soft power sports sponsorship – a social network analysis of a new sponsorship form. *Journal of Political Marketing*, 21(2), 196–217. DOI: https://doi.org/10.1080/15377857.2020.1723781

14. Ciardullo, S., Pierannunzio, D., Dalmasso, P., Vieno, A., & Nardone, P. (2025). Impact of the COVID-19 pandemic on health behaviours of adolescents living in Italy: Data from the 2021/2022 HBSC survey. *Healthcare*, 13(16), Article 2035. DOI: https://doi.org/10.3390/healthcare13162035

15. Francini, A. (2025). Sport and legal regulation of impact investing: An opportunity for sports facilities. 20, 1–30.

16. Guan, J., & Downward, P. (2025). Government support, community recreation facilities, and physical activity in China: A cross-sectional socioeconomic analysis. *International Journal of Sports Physiology and Performance*, 22(1), 123–131. DOI: https://doi.org/10.1123/jpah.2024-0148

17. Philippou, C. (2025). Financial impact of corporate social responsibility in sport: Towards a research agenda. In *Research handbook on corporate social responsibility in sport* (pp. 92–107). DOI: https://doi.org/10.4337/9781803926476.00013

18. Pires, D. C., Bezerra, G. A., de Souza, E. G. G., Acunha, R. M. M. G., & de Campos, C. M. (2025). Economic and financial analysis of live bait production of curimba: A case study. *Ciencia* Animal *Brasileira*, 26, Article 80319P. DOI: https://doi.org/10.1590/1809-6891v26e-80319E

19. Post, C. (2023). Approaching predictors of success for sports clubs by applying the organizational capacity framework. *German Journal of Exercise and Sport Research*, 53(3), 315–324. DOI: https://doi.org/10.1007/s12662-022-00865-4

20. Prakasha, G. S., & Joseph, S. (2025). Challenges and expectations of emerging student-athletes among Catholic institutions: A qualitative study. *International Studies in Catholic Education*, 21, 87–89. DOI:10.1080/19422539.2025.2468457

21. Puga-González, E., España-Estévez, E., Torres-Lugue, G., & Cabello-Manrique, D. (2022). The effect of the crisis on the economic federative situation and evolution of sports results in Spain. *Journal of Human Sport and Exercise*, 17, 378–388. DOI:https://doi.org/10.14198/jhse.2022.172.13

22. Schönbrenner, J., & Woratschka, H. (2023). Sport sponsorship as a booster for customer engagement: The role of activation, authenticity and attitude. *International Journal of Sports Marketing and Sponsorship*, 24(2), 259–277. DOI:https://doi.org/10.1108/IJSMS-05-2022-0098

23. Solberg, H. A., & Hammervold, R. (2021). European club capitalism and FIFA redistribution models: An analysis. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 13(4), 577–593. DOI: https://doi.org/10.1080/17430437.2018.1424136

24. Svinson, K., Clarkson, B., Parry, K., & Richards, J. (2025). "If you build it, they will buy it": Exploring consumer insights of professional women's football merchandising strategies. *Sport Management Review*, 28(3), 575–599. DOI: https://doi.org/10.1080/14413523.2025.2490338

25. Vandenbrouene, J., De Ceuster, M., & Annaert, J. (2023). Does time series momentum also exist outside traditional financial markets? Near-laboratory evidence from sports betting. *Journal of Behavioral and Experimental Economics*, 104, Article 102014. DOI: https://doi.org/10.1016/j.socec.2023.102014

26. Wang, Z., & Gao, Y. (2024). Research on the intelligent management model of sports clubs in the information age. *Applied Mathematics and Nonlinear Sciences*, 9(1), Article 14340D. DOI: https://doi.org/10.2478/amns-2024-3195

27. Zhu, J., Liang, Z., Zhang, C., & Wei, X. (2023). How are sports management, renewable energy, and green finance related? A survey evidence. *Renewable Energy*, 206, 39–46. DOI: https://doi.org/10.1016/j.renene.2023.02.040

Стаття надійшла до редакції / Received 08.09.2026
Прийнята до друку / Accepted 19.09.2026
Опубліковано / Published 28.09.2026

DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2026.09(209).19
УДК: 796.01

Пічурін В. В.
ORCID http://orcid.org/0000-0002-3893-375X
доктор наук з фізичного виховання та спорту,
кандидат психологічних наук, професор,
завідувач кафедрою фізичного виховання
Український державний університет науки і технологій, м. Дніпро

ДО ПИТАННЯ ПРО ІННОВАЦІЇ І НОВИЗНУ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ

Вступ і мета дослідження. Мета дослідження – аналіз інновацій у фізичному вихованні. Методи. У дослідженні використано метод аналізу літературних джерел. Результати. Встановлено, що інновації у фізичному вихованні доцільно оцінювати з точки зору відповідності актуальному запиту суспільства. З'ясовано також, що переважна більшість інновацій у зазначеній сфері є пов'язаною із реалізацією оздоровчо-адаптивної моделі фізичного виховання. Натомість, для соціально-орієнтованого фізичного виховання, природнім є широке використання класичних підходів. Висновки: 1. Переважна більшість інновацій у сфері фізичного виховання є пов'язаною із реалізацією оздоровчо-адаптивної моделі в той час як для соціально-орієнтованої природнім є широке використання класичних підходів. 2. При оцінці інновацій одним із найбільш важливих є такий показник як новизна. Для її встановлення доцільним є використання теорії абстрактних властивостей М. С. Бургіна.

Ключові слова: *фізичне виховання, інновації, новизна, моделі фізичного виховання, теорія абстрактних властивостей М.С.Бургіна.*

Pichurin Valerii. On the question of innovation and novelty in physical education. *Introduction and purpose of the study. The current state of development of physical education in Ukraine is characterized by the active introduction of innovations, new pedagogical technologies, methods, etc. It is believed that the use of innovations improves the quality of the educational process in physical education, increases motivation for physical exercises, etc. At the same time, many experts express doubts about the ability of innovations to significantly increase the effectiveness of physical education. Analysis of innovations in physical education. The objectives of the study: 1) to analyze innovations in the context of the tasks that Ukrainian society sets for physical education today; 2) to establish possible approaches to the study and evaluation of innovative processes in physical education. Methods. The study uses the method of analysis of literature sources. Results. It has been established that it is advisable to evaluate innovations in physical education from the point of view of compliance with the current demand of society. It has also been found that the vast majority of innovations in this area are related to the implementation of the health-adaptive model of physical education. Instead, for socially-oriented physical education, it is natural to widely use classical approaches. It has been established that when evaluating innovations, one of the most important is such an indicator as novelty. To establish it in physical education, it is advisable to use the theory of abstract properties of M. S. Burgin, which allows you to consider multidimensional properties with characteristics as coordinate measurements of their scales. Within the framework of this approach, a number of levels and gradations of novelty can also be*